

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 33 /19

Люксембург, 19 март 2019 г.

Решения по дело C-163/17, Jawo,
и по съединени дела C-297/17, C-318/17 Ibrahim, C-319/17 Sharqawi и др
и C-438/17 Magamadov.

Търсецо убежище лице може да бъде прехвърлено в държавата членка, която е обичайно компетентна да разгледа молбата му или която вече му е предоставила субсидиарна закрила, освен ако поради очакваните условия на живот на лицата, ползващи се от международна закрила, би изпаднало там в положение на крайна материална нищета в противоречие със забраната на нечовешкото или унижителното отношение

Недостатъците в социалната система на съответната държава членка сами по себе си не позволяват да се заключи, че е налице опасност от такова отношение

Делото Jawo се отнася основно до въпроса дали Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) не допуска лице, търсецо международна закрила, да бъде прехвърлено съгласно Регламент „Дъблин III“¹ в държавата членка, която обичайно е компетентна да разгледа молбата му, ако поради условията на живот, които го очакват като лице, ползващо се от международна закрила (в случай че тя му бъде предоставена), би имало сериозна опасност да бъде подложено там на нечовешко или унижително отношение.

Г-н Abubacarr Jawo е с произход от Гамбия и първоначално подава молба за убежище в Италия, където пристига по море. След като продължава пътуването си, той подава още една молба за убежище в Германия. Германските органи отхвърлят посочената молба като недопустима и разпореждат отвеждането на г-н Jawo в Италия. Направеният през юни 2015 г. опит г-н Jawo да бъде прехвърлен в Италия обаче е неуспешен, тъй като той не се е намирал в жилището си в дома за временно настаняване. При завръщането си г-н Jawo изтъква, че е посетил свой приятел в друг град в Германия и че никой не му бил казал, че е трябвало да съобщи за отсъствието си.

В производството пред Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Висш административен съд на провинция Баден-Вюртемберг, Германия) г-н Jawo твърди, че Германия е станала компетентна държава членка поради изтичането на срока от 6 месеца, предвиден в Регламент „Дъблин III“ за прехвърлянето му в обичайно компетентната държавна членка — т.е. Италия. Тъй като г-н Jawo не се укривал, когато бил направен опитът за прехвърлянето му, този срок не можело да бъде удължен на най-много осемнадесет месеца. Освен това неговото прехвърляне в Италия било незаконосъобразно поради обстоятелството, че там съществували системни недостатъци на процедурата за предоставяне на убежище и на условията за приемане на търсещите закрила, както и на условията на живот на лицата, ползващи се с международна закрила.

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg моли Съда да тълкува Регламент „Дъблин III“ и установената в Хартата забрана на нечовешкото и унижителното отношение. Той се позовава на доклад на Швейцарската организация за подпомагане на бежанците от август 2016 г., в който се съдържаха конкретни данни, от които може да се заключи, че лицата,

¹ Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, 2013 г., стр. 31).

ползващи се от международна закрила в Италия, са изложени на опасността да живеят в периферията на обществото, да бъдат бездомни и да потънат в нищета. Съгласно посочения доклад по отношение на италианското население недостатъчно развитата социална система в Италия се компенсира от семейната подкрепа, от която не се ползвали лицата, на които е предоставена международна закрила. В доклада се отбелязвали и недостатъци на мерките за интеграция в Италия.

Делата Ibrahim и др. са относно предвидената в Директивата относно процедурите² възможност молбите за убежище да бъдат отхвърляни като недопустими поради предоставена преди това субсидиарна закрила в друга държава членка.

На палестинци без гражданство, пребивавали в Сирия, е предоставена субсидиарна закрила в България, а на руски гражданин, който твърди, че е с чеченски произход, е предоставена такава закрила в Полша. След като новите молби за убежище, които тези лица подават в Германия, са отхвърлени, те сезират германските съдилища.

По делата относно палестинците без гражданство Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Германия) иска по-специално да се установи дали възможността за отхвърляне на подадена молба като недопустима отпада, когато условията за живот на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила в държавата членка, предоставила тази закрила, трябва да се считат за нечовешко или унизително отношение или когато на тези лица не се предоставя социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или им се предоставя такава социална закрила, но в силно ограничена степен в сравнение с други държави членки, без обаче в това отношение тези лица да бъдат третирани по по-различен начин отколкото гражданите на тази държава членка.

В постановените днес решения Съдът припомня, че в рамките на общата европейска система за убежище, която се основава на принципа на взаимно доверие между държавите членки, трябва да се презумира, че отношението на държава членка към търсещите международна закрила лица и лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, отговаря на изискванията на Хартата, на Женевската конвенция и на Европейската конвенция за правата на човека.

Въпреки това не е изключено в определена държава членка на практика да има значителни затруднения за функционирането на тази система, поради което е налице сериозна опасност отношението към търсещи международна закрила лица в тази държава да е несъвместимо с основните им права, и по-специално с абсолютната забрана на нечовешкото или унизителното отношение³.

Ето защо, когато съдът, сезиран с жалба против решение за прехвърляне или против решение, с което се отхвърля като недопустима нова молба за международна закрила, разполага с данни, които търсещото закрила лице е посочило, за да докаже наличието на опасност от нечовешко или унизително отношение в друга държава членка, посоченият съд е длъжен да прецени дали действително съществуват системни или общи, или засягащи определени групи лица недостатъци.

При все това тези **недостатъци са в разрез със забраната на нечовешкото или унизителното отношение само ако са с особена степен на сериозност**, която зависи от всички обстоятелства по случая. **Така например тази степен е налице, когато поради безразличието на органите на държава членка лице, което е напълно зависимо от подпомагането с публични средства, независимо от своята воля и личния си избор би се оказало в положение на крайна материална нищета, което не би му позволило да задоволява най-основните си потребности, по-специално потребностите от храна, лична хигиена и дом, и което би увредило физическото или психическото му здраве**

² Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60).

³ Вж. решение на Съда от 21 декември 2011 г., N. S. и др. ([C-411/10](#) и [C-493/10](#), вж. и [CP № 140/11](#)).

или би довело до несъвместимо с човешкото достойнство влошаване на положението му.

Посочената степен не е налице при голяма несигурност или значително влошаване на условията на живот, когато те не водят до крайна материална нищета, която поставя лицето в толкова тежко положение, че то да може да се приравни на нечовешко или унизително отношение.

Освен това **въз основа на обстоятелството, че лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, не получават в държавата членка, предоставила на кандидата такава закрила, никаква социална закрила, гарантираща жизнения им минимум, или получават такава закрила, която в сравнение с други държави членки е силно ограничена, без обаче тези лица да бъдат третирани по по-различен начин отколкото гражданите на тази държава членка, може да се заключи, че посоченият кандидат е изложен там на действителна опасност от унизително или нечовешко отношение само ако последицата от това обстоятелство е, че поради особената си уязвимост, независимо от волята си и личния си избор той се намира в положение на крайна материална нищета.**

Във всеки случай обстоятелството, че в държавата членка, в която е подадена нова молба за международна закрила, социалната закрила и/или условията на живот са по-благоприятни отколкото в държавата членка, която е обичайно компетентна или вече е предоставила субсидиарна закрила, само по себе си не може да служи в подкрепа на извода, че в случай на прехвърляне в последната държава членка заинтересованото лице би било изложено на реална опасност от нечовешко или унизително отношение.

Съдът стига до заключението, че правото на Съюза допуска лице, търсещо международна закрила, да бъде прехвърлено в компетентната държава членка или да се отхвърли като недопустима молба за предоставяне на статут на бежанец на основание, че на кандидата вече е предоставена субсидиарна закрила в друга държава членка, освен ако се докаже, че в другата държава членка кандидатът би се оказал в положение на крайна материална нищета, независимо от своята воля и личния си избор.

По делата Ibrahim и др. Съдът посочва в допълнение, че когато държавата членка, предоставила субсидиарна закрила на лице, търсещо международна закрила, отказва систематически да предоставя статут на бежанец, без на практика да разглежда исканията, не е налице пречка останалите държави членки да отхвърлят като недопустима подадената до тях от заинтересованото лице нова молба. В този случай предоставилата субсидиарната закрила държава членка е длъжна да възобнови процедурата по предоставяне на статут на бежанец. Всъщност само ако вследствие на индивидуалната преценка бъде констатирано, че кандидатът за международна закрила не отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец, на него може според случая да му бъде предоставена субсидиарна закрила.

По дело Jawo Съдът уточнява също така, че кандидат „се укрива“, когато **умишлено избягва от националните органи, компетентни да извършат неговото прехвърляне, за да го осуети. Може да се презумира, че случаят е такъв, когато прехвърлянето не може да се извърши, тъй като кандидатът е напуснал отреденото му жилище, без да уведоми компетентните национални органи за своето отсъствие, при условие че е бил уведомен за своите задължения в това отношение, като запитващата юрисдикция следва да провери това обстоятелство. Посоченият кандидат запазва възможността да докаже, че не е уведомил тези органи за своето отсъствие поради основателни причини, а не поради намерението си да избяга от тях.**

Освен това в рамките на производство по обжалване на решение за прехвърляне съгласно Регламент „Дъблин III“ **заинтересованото лице, което търси международна закрила, може да твърди, че тъй като не се е укрило, шестмесечният срок за прехвърляне е изтекъл**

и поради това държавата членка, която е разпоредила прехвърлянето му, е станала компетентна да разгледа неговата молба.

На последно място, Съдът подчертава, че за да се удължи срокът за прехвърляне най-много до осемнадесет месеца, е достатъчно преди изтичането на шестмесечния срок за прехвърляне молещата държава да уведоми компетентната държава членка за обстоятелството, че заинтересованото лице се е укрило, като същевременно посочи новия срок за прехвърляне.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

Пълният текст на решенията ([C-163/17](#), [C-397/17](#) и др.)

е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решенията са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106